

УДК 338.43:339.924

ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Н. М. Котько, кандидат економічних наук
Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
вул. Грушевського, 5, с. Оброшино, Пустомитівського р-ну.,
Львівської обл., 81115 kotko_natalia@ukr.net*

Вірогідність загострення продовольчих проблем у світі, з одного боку, та наявність в нашої держави сприятливих географічних, кліматичних, ресурсних та інших передумов для нарощування виробництва сільськогосподарської продукції сприяє поступовому утвердженню розуміння важливості забезпечення ефективного та сталого сільського розвитку.

Наявна на даний час невідповідність рівня розвитку вітчизняного аграрного сектора та сільських територій загалом наявному потенціалу та стандартам розвинутих держав продовжує зберігатись без відчутних позитивних зрушень. У контексті реалізації євроінтеграційного вектору розвитку нашої держави надзвичайно істотним є й те, що на проблеми поглиблення упродовж кризового періоду процесів занепаду і деградації сільських територій накладаються новітні зовнішні виклики і внутрішні ризики й загрози, які ускладнюватимуть умови і звужуватимуть можливості маневреності переорієнтації з секторальних до територіальних засад забезпечення ефективності їх функціонування.

На розвиток сільського господарства, а отже і сільської місцевості потужний і доволі неоднозначний вплив чинитимуть зовнішні фактори, сутність і спрямованість яких, за всієї багатогранності й розмаїтості прояву, можна згрупувати в три взаємопов'язані блоки: зростання глобального попиту на сировину, необхідну для виробництва продовольства, кормів і

енергії; наростання ринкової концентрації в сільському господарстві, наслідком чого є загострення світової конкуренції за сільськогосподарські активи; загострення експансіоністської політики транснаціональних корпорацій.

До визначальних внутрішніх ризиків і загроз сталості розвитку сільських територій належать:

- утвердження агрохолдингової моделі організації агропродовольчої сфери;

- поглиблення поляризації між промисловим та архаїчним сегментами аграрної сфери економіки;

- загострення суперечностей між зростанням економічної ефективності та соціальної результативності базових галузей сільської економіки;

- загроза екологічній сталості агроландшафтів.

Найбільш впливовими чинниками, характер прояву яких задаватиме рамкові умови, котрі необхідно приймати до уваги при конструюванні засад і заходів економічної політики щодо розвитку сільських територій, є підстави вважати: необхідність перерозподілу бюджетних видатків між заходами, спрямованими на здійснення активної структурної політики держави і політики соціального захисту населення за умов значною мірою об'єктивної в існуючих реаліях потреби так званої «оптимізації бюджету», що передбачає суттєве і стрімке скорочення державних видатків; посилення геополітичної нестабільності, що слугуватиме аргументацією з боку олігархічних груп для насаджування і без того вкрай максимізованої монофункціональності розвитку сільської місцевості; перспектива запровадження ринку землі за відсутності належних «запобіжників» для попередження (мінімізації) можливих негативних ефектів стосовно перспектив соціально-економічного розвитку села.